Igazolvány

Ezt a kétnyelvű fényképes igazolványt Hannoverben kaptam 1945. augusztus nyolcadikán, és az áll benne, hogy 76406 számmal koncentrációs táborbeli rab voltam. A németek betereltek egy raktárszerű helyiségbe, és bezártak bennünket, se ki, se be, de nem gyújtották alánk. Az SS-ek eltűntek, sehol senki. Be voltunk zárva. Egyszer csak nagyon közel hallottuk már a repülőgép-bombázást, a harci zajt a fülünk már megszokta, és fel tudtam fogni, hogy ez most milyen közel van. Mert a front mindig utánunk jött valahol. Na és akkor egy szép nap, ez volt 1945. április tizennegyedike, egyszer csak kitárult a nagy ajtó, világos lett, és megjelentek az amerikai katonák. Hát azoknak már nem voltunk újság, mert már láttak lágereket, már megtapasztalták, hogy mi folyt. Akit mozdítani tudtak, aki még élt, azt egy úgynevezett szanatóriumba vitték, valahol benn az erdőben. Ez valamikor az SS-eknek volt üdülőtelepe. Hordágyra tettek bennünket, és vittek, autóval. Lemosdattak, enni adtak, már olyan ennivalót, hogy ne legyen baj belőle, mert sokan nekiálltak enni, és azok meg is haltak. Ágyba, fehér ágyba fektettek, tiszta hálóing, minden. A városból, vagy falu, nem tudom, mi volt ez, a német nőket összeszedték, hogy ápoljanak bennünket. Azok nagyon-nagyon rendesek voltak, nagyon sajnáltak bennünket. Novemberig voltam ott. De már nem ebben a szanatóriumban, hanem akkor már elhelyeztek bennünket csoportonként kiürült civil házakba. Az amerikaiaktól kaptunk pokrócot, civil ruhát, rendes lábbelit, mindent. Naponta kaptunk ellátmányt, kenyeret, nyersanyagot, ha főzni akartunk, mert ugye azok civil házak voltak. Úgyhogy elláttak bennünket, sőt úti okmányt is adtak, hogyha közlekedni akarunk. Aztán aki haza akart jönni, azt átadták az oroszoknak. És bizony azok hazahoztak. November elsején, mindenszentek napján léptem át Ágfalvánál a magyar határt. Vagonban jöttünk, szalma volt leterítve ott is a tehervagonban, de ott kényelmesen tudtunk elhelyezkedni. Ágfalvánál fertőtlenítettek bennünket, mert ez előírás volt, és aztán mehetett mindenki, amerre akart. Tamásiba vonattal, rendes közlekedéssel mentem. Volt papírom, nem kellett jegyet váltanom, a papír arra szolgált. Arra szálltam föl, olyan közlekedési eszközre, ami kellett. Az állomásról először nem hazamentem, hanem a vasút mellett volt a nagybátyámnak egy fatelepe. Gondoltam, oda bemegyek, mert az volt a legközelebb. Csak lesz ott valaki, hát az egész falut ismertem. És ott találtam a régi kocsisunkat, János bácsit. Hát persze megöleltük egymást, összesírtam mindenfélét, és kisült, hogy otthon van az unokatestvérem, az István. Ő munkaszolgálatos volt, szökött-e vagy legálisan került-e haza, nem tudom, de otthon volt már. Rajtam és édesanyám öccsén kívül ő maradt meg az egész családból.